

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2014/2015

Destinace (země, město): Německo, Lipsko

Jméno, příjmení: Mgr. Lenka Vávrová

*Universität Leipzig
Institut für Slavistik
Beethovenstraße 15
04107 Leipzig
<http://www.uni-leipzig.de/~slav/>*

Lipsko v průběhu akademického roku 2014/2015 oslavilo 25. výročí revoluce 1989 a také 1000 let od první písemné zmínky o městě. Jaro provázely demonstrace hnutí Pegida/Legida, v dubnu Německo zažilo dosud asi nejdelší stávkou železničářů.

Pro lektorku byl tento akademický rok jejím druhým rokem stráveným na Lipské univerzitě.

Studium českého jazyka na Lipské univerzitě

Český jazyk lze na Lipské univerzitě studovat ve studijních programech *Západní slavistika* buď s orientací na český, nebo polský jazyk a nově také v programu *Interkulturní komunikace a translace čeština – němčina*. Pro obor *Západní slavistika* jsou nabízeny tyto formy studia:

- a) bakalářské studium (Bachelor), které je klasickým tříletým studijním programem,
- b) bakalářské studium plus (Bachelor plus), které je rozšířenou variantou bakalářského studia (studenti musí v jeho rámci strávit jeden semestr v Polsku, jeden semestr v České republice a v jedné z těchto zemí také absolvují praktikum) a které je finančně podporováno DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst / Německá akademická výměnná služba),
- c) magisterské studium (Master), které si studenti mohou vybrat po absolvování bakalářského studia,
- d) doktorské studium.

Výše zmíněný obor *Interkulturní komunikace a translace čeština – němčina* je nabízen jako bakalářské studium s dvojítm diplomem, realizované ve spolupráci s Univerzitou Karlovou v Praze. Studium je přitom finančně podporováno DAAD a BMBF (Bundesministerium für Bildung und Forschung / Spolkové ministerstvo pro vzdělávání a výzkum).

Na Lipské univerzitě je možné studovat rovněž učitelství českého jazyka pro druhý stupeň škol (Mittelschule) a pro gymnázia.

Český jazyk je nabízen také univerzitním Jazykovým centrem.

Počty studujících v akademickém roce 2014/2015 jsou uvedeny v tabulce níže, ale je třeba zdůraznit, že uvedeni jsou pouze studující, kteří mají uvedený obor zapsaný jako hlavní obor. V tabulce nefigurují studující, kteří navštěvovali kurzy českého jazyka na Institutu slavistiky jako volitelný předmět. U oboru Západní slavistika nejsou rozlišeni studující s orientací na češtinu a polštinu a u učitelství jsou uvedeni též studující polského jazyka, protože spadají pod oddělení Západní slavistiky.

Tabulka: Počet studujících v akad. roce 2014/2015 (bez studujících volitelného předmětu)

	Počet studujících v zimním semestru 2014/2015	Počet studujících v letním semestru 2015
Západní slavistika		
- bakalářské studium	61	56
- magisterské studium	37	33
- doktorské studium	8	8
Interkulturní komunikace a translace čeština – němčina	6	6
Učitelství		
- českého jazyka	5	4
- polského jazyka	14	11
Zahraniční studující	11	3
Celkem	142	121

Studující příbuzných i nepříbuzných oborů si mohou zapsat některé západní slavistikou nabízené moduly v rámci povinně volitelných a výběrových předmětů. Vzhledem k odbornosti modulů ve vyšších semestrech se to děje zřejmě zejména v čistě jazykových modulech v prvním a druhém semestru, kde „cizí“ studenti často převažují nad studenty Západní slavistiky.

Zázemí a technické vybavení

Lektorka má k dispozici kancelář vybavenou novým počítačem a barevnou inkoustovou tiskárnou. V kanceláři se nachází malá knihovna, kterou mohou využívat studenti i kolegové. Kancelář lektorka nemá sama pro sebe, sdílí ji s vyučující polského jazyka.

Mírným diskomfortem je fakt, že kancelář se nenachází v budově, ve které probíhá výuka. Obě budovy jsou od sebe vzdáleny 15 až 20 minut chůze. Není tedy například možné přemísťovat větší množství knih, slovníků atp.

Seminární budova, tedy budova, kde se uskutečňuje většina seminářů a cvičení, leží v samém centru Lipska. Většina učeben je vybavena počítačem spojeným s datovým projektořem a internetem, k dispozici je obvykle i zpětný projektor na klasické fólie.

V přízemí seminární budovy se nachází tzv. mediatéka (Mediathek), kde si kterýkoli vyučující může proti podpisu do vyučování zapůjčit například přehrávače CD a DVD, přenosný datový projektor a jiné technické pomůcky. Pokud ve třídě chybí, jsou zde k vyzvednutí také křídly a fixy na tabule. V mediatéce je také možné zamluvit si na neomezenou dobu malou uzamykatelnou skříňku v seminární budově, což je praktické zejména z již výše zmíněného důvodu, že kancelář lektorky (stejně jako všech vyučujících filozofické fakulty) se nachází jinde.

Lektorce byla poskytnuta kopírovací karta použitelná na všech kopírkách na univerzitě včetně knihovny. Na některých kopírkách je aktivní také funkce skeneru.

Ačkoli lektorka není zaměstnankyní univerzity, bylo s ní v univerzitní knihovně zacházeno jako se spolupracovnicí, a tak jí byla bezplatně poskytnuta karta. Lektorka má v knihovně také práva jako zaměstnanci – má rozšířenou možnost výpůjček a možnost krátkodobých výpůjček i u materiálů, které jsou pro ostatní návštěvníky v knihovně zpřístupněny pouze prezenčně.

Výuka lektorky

Lektorka v akademickém roce 2014/2015 vyučovala tyto předměty: jazykový kurz čeština I a čeština II včetně týdenního intenzivního jazykového kurzu před začátkem letního semestru, areálové studie, textová produkce a kontrastivní práce s textem. Dále vedla tzv. tutoria, což jsou jakési doplňky výuky, které studující navštěvují na bázi dobrovolnosti. Tutoria byla nabízena ke kurzům čeština I a II a dále k předmětu slovtvorba a lexikologie. Výuka byla realizována v rozsahu 12 vyučovacích hodin týdně.

Z důvodu absence jedné z kolegyně na začátku letního semestru lektorka na dobu několika týdnů převzala rovněž výuku semináře slovtvorba a lexikologie a překladová cvičení.

Jazykový kurz lektorka vyučovala paralelně s kolegyní Dagmar Židkovou. K výuce byla zvolena učebnice *Tschechisch kommunikativ* (Maidlová, Nekula) a jako doplnění lektorka vytvářela samozřejmě i vlastní pracovní listy a další materiály. Oba kurzy, v zimním i letním semestru, jsou zakončeny zkouškou – v zimním semestru zkouškou písemnou, v letním ústní. U těchto zkoušek je lektorka jednou ze zkoušejících.

K ostatním předmětům neexistují skripta ani učebnice, a proto lektorka pracovala s vlastními materiály a s autentickými materiály dostupnými v novinách, časopisech a na internetu.

Další činnost

Na lektorku se během roku obracely nejrůznější organizace a instituce s nabídkami jazykových kurzů, letních škol, nákupu učebnic a dalšími informacemi, které lektorka zpracovávala a zveřejňovala jak na nástěnkách, tak i elektronicky, prezentovala je v hodinách a informovala o nich kolegy.

Kolegyně Dagmar Židková uspořádala v tomto akademickém roce dvě filmové řady, jednu v každém semestru, a lektorka se opět podílela na propagaci a získávání publika. Nově oslovila paní Moniku Giebelovou, která na VHS (Volkshochschule, českou obdobou by se možná dala nazvat komunitní škola) vyučuje český jazyk a která jeden filmový večer navštívila společně se svými studenty.

Lektorka dále navázala užší spolupráci se spolkem *Tschechologisch? Slovakoklar!* sestávajícím z bývalých studentek slavistiky, popř. konkrétně bohemistiky. Spolek pořádá pravidelná setkání a formou newsletteru informuje o akcích, které se nějakým způsobem týkají českého nebo slovenského jazyka. Za několik let působení má spolek bohatý adresář zájemců, kterým je newsletter zhruba jednou měsíčně rozesílán. Lektorka se také stala jednou ze správkyň facebookové stránky *Tschechologisch? Slovakoklar!*

Kromě toho lektorka společně se Stefanie Bose, jednou ze zakládajících členek *Tschechologisch? Slovakoklar!*, začala pracovat na projektu pravidelného česko-německého setkávání rodičů a dětí. Cílem by měl být rozvoj jazykových znalostí češtiny a němčiny u dětí ze smíšených česko-německých rodin a podpora českého jazyka u českých dětí žijících v Německu. Doposud se konala dvě setkání. Projekt je zatím v rozjezdové fázi a další intenzivní práce na něm bude pokračovat v zimním semestru 2015.

Další drobnější úkoly, které byly lektorce svěřeny, bylo například vyhotovení doporučujícího dopisu pro jednu ze studentek ucházejících se o stipendium nebo sepsání průvodního dopisu, který byl zaslán na německá gymnázia nabízející výuku češtiny, a to za účelem propagace studijních programů Institutu pro západní slavistiku v Lipsku.

V akademickém roce 2014/2015 byl nově otevřen lektorát v Chemnitzu. Tím se dva lektoráty dostaly prakticky do vzájemného sousedství, což přímo vybízí ke spolupráci. Paní Alice Hanáková, tamější lektorka, navštívila na začátku července Lipsko a v rámci návštěvy byly učiněny první návrhy spolupráce obou lektorátů v příštím akademickém roce.

Účast na akcích a setkáních

Lektorka se účastnila následujících akcí:

- Předávání Ceny Ludwiga Weickmanna (2. prosince 2014)

Tato cena byla v roce 2014 udělena MUDr. Zuzaně Kružicové za její práci o historii venerologie. Vzhledem k tomu, že cena byla udělena Češce, byli na předávání kromě jiných přítomni zástupci z řad reprezentantů České republiky, Univerzity Karlovy i Institutu pro západní slavistiku v Lipsku.

- Setkání na lipské radnici (8. prosince 2014)

Lektorka byla pozvána na malé předvánoční setkání na radnici v Lipsku, které pořádala paní Magdalena Grams, Češka působící na tamějším referátu protokolu. Pozvány byly samé dámy: paní profesorka Rytel-Schwarz, vedoucí Institutu pro západní slavistiku, paní Milena Kudělová, manželka generálního konzula České republiky v Drážďanech, paní Jana Riedmann, manželka generálního konzula USA v Lipsku (rovněž Češka) a paní Dagmar Žídková, kolegyně z Lipské univerzity. Ačkoli bylo setkání původně míněno jako čistě dámské, dostavili se nakonec i oba generální konzulové. Setkání proběhlo ve velmi neformálním a přátelském duchu. Lektorka před setkáním požádala Dům zahraniční spolupráce o zaslání dárkových předmětů, které na setkání přítomným předala.

- Informační den na Lipské univerzitě (25. dubna 2015)

Každoročně konaný informační den slouží potencionálním zájemcům o studium, kteří se přímo na místě mohou dozvědět detailní informace o jimi zvoleném studijním oboru. Lektorka společně s paní profesorkou Rytel-Schwarz reprezentovala Západní slavistiku. Bohužel tato akce nemá velkou návštěvnost.

- Setkání bohemistů a germanistů v Řezně (7. – 11. května 2015)

Název setkání je trochu zavádějící, protože s germanistikou nemá nic společného. Jedná se o putovní setkání lektorů a studentů češtiny, které vzniklo před několika lety a jehož se účastní lektori z univerzit v Greifswaldu, Kielu, Göttingenu, Řezně, Mnichově, Tübingenu a zastoupena byla i MU Brno v osobě pana doktora Zbyňka Fišera. Lektorka a její kolegyně z Lipska byly nově přizvány a účastnily se setkání jako hostující lektorky. Všichni ostatní lektori nabízeli workshopy s rozličnými tématy. Kolegyně Žídková hospitovala ve všech nabízených workshopech, lektorka se účastnila workshopu s tématem psaní a autorský překlad v roli studentky. Setkání bylo pro lektorku velmi obohacující jak z osobního, tak profesního hlediska. Také studenti si program velmi pochvalovali a prezentace výsledků jednotlivých workshopů dokázaly, jak si setkání užili a s jakým elánem pracovali. Zajímavý byl i doprovodný program setkání, například autorské čtení Radka Fridricha nebo návštěva Walhally s výkladem pana profesora Marka Nekuly.

- Zahradní slavnost v Drážďanech (21. května 2015)

Pan doktor Kuděla, generální konzul České republiky v Drážďanech, a jeho manželka uspořádali v květnu ve své rezidenční vile neformální setkání lidí, kteří se nějakým způsobem zabývají česko-německou spoluprací. Nejednalo se pouze o oblast jazykového vzdělávání, ale například i o oblast hospodářské spolupráce apod. Setkání se konalo formou zahradní párty za uvolněné atmosféry. Lektorka měla možnost navázat mnoho kontaktů a zároveň se přesvědčit, jak bohatá a pestrá je spolupráce mezi oběma státy.

- Návštěva zaměstnankyň Domu zahraniční spolupráce (17. června 2015)

V rámci monitoringu německých lektorátů zavítala do Lipska Mgr. Lucie Šafarčíková a Ing. Jitka Morčušová. Obě dámy měly možnost prohlédnout si zázemí lektorátu, promluvit si s vedením institutu, navštívit kurz lektorky, popovídat si se studentkami a studenty a čas zbyl i na krátkou prohlídku historického centra města. Setkání se zástupkyněmi DZS bylo velmi příjemné a proběhlo k plné spokojenosti obou stran.

- Výlet do Liberce (19. – 21. června 2015)

Z iniciativy studentů jazykového kurzu vznikl nápad uspořádat výlet do České republiky. Po dlouhém zvažování bylo jako cíl vybráno město Liberec. Lektorka se tam vydala se skupinkou pěti studujících. Společně si prohlédli centrum města, vyjeli lanovkou na Ještěd a vrcholem výletu byla zřejmě návštěva vědecko-zábavního centra iQlandia. Studenti měli v Liberci možnost aktivně využít znalostí, které získali v kurzu češtiny. I přes mírnou nepřízeň počasí se výlet velmi vydařil a lektorka nevyklučuje jeho opětovné uspořádání v příštím roce.